

7. Scott A.B. Noninfectious Diseases of the Urinary System in Small Animals / A.B. Scott / – Доступно на: [http://www.merckmanuals.com/vet/urinary_system/
noninfectious_diseases_of_the_urinary_system_in_small_animals/renal_dysfunction_in_small_animals.html](http://www.merckmanuals.com/vet/urinary_system/noninfectious_diseases_of_the_urinary_system_in_small_animals/renal_dysfunction_in_small_animals.html).

МАКРОСКОПИЧЕСКИЕ И МИКРОСКОПИЧЕСКИЕ ИЗМЕНЕНИЯ В ЛЕГКИХ ПРИ ХРОНИЧЕСКОЙ ПОЧЕЧНОЙ НЕДОСТАТОЧНОСТИ У КОТОВ

Борисевич Б.В., д. вет. н., профессор, Гунич В.В., аспирантка,
О.С. Юшкова, студентка

Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев

Аннотация. Проведены патоморфологические исследования легких трупов котов, павших от хронической почечной недостаточности. Установлено, что при патологоанатомическом вскрытии в легких регистрируются признаки венозного застоя и отека. Микроскопически на фоне венозного застоя и отека выявляются очаги ателектаза и эмфиземы. В кровеносных сосудах выявляются изменения крови, а в венах – еще и изменения их стенок.

Ключевые слова: коты, хроническая почечная недостаточность, легкие, макроскопические изменения, микроскопические изменения.

GROSS AND MICROSCOPIC CHANGES IN LUNGS AT CHRONIC KIDNEY INSUFFICIENCY IN CATS

Borishevich B., D. Sc. (Vet.), professor, Ghunich V.V., graduate student,
Yushkova O., student

National University of Life and Environment Sciences of Ukraine, Kyiv

Summary. Pathomorphological researches of lungs of dead bodies of cats, that died from chronic kidney insufficiency are conducted. It is set that at dissection the signs of venous stagnation and edema are registered in lungs. Microscopically the hearths of atelectasis and emphysema come to light on a background venous stagnation and edema. The changes of blood come to light in blood vessels, and in veins – yet and changes of their walls.

Key words: cats, chronic kidney insufficiency, lungs, gross changes, microscopic changes.

УДК 619: 616.37-091:636.7

ПОСМЕРТНА ДІАГНОСТИКА ГОСТРОГО ПАНКРЕАТИТУ В СОБАК

Лісова В.В., к. вет. н., доцент,

Острова Н.І., студентка ОКР «Магістр»

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Анотація. Проведено вивчення літературних джерел щодо захворювання собак на панкреатит і застосування різних методів діагностики гострого перебігу хвороби. Наведені власні спостереження патологоанатомічної картини хвороби і визначені основні критерії, які необхідно враховувати при встановленні патологоанатомічного діагнозу на гострий панкреатит.

Ключові слова: гострий панкреатит, собаки, патологоанатомічний розтин, макроскопічні зміни, підшлункова залоза, шлунково-кишковий тракт.

Актуальність проблеми. Діагностика різноманітних патологічних станів підшлункової залози надзвичайно складна і залишається проблематичною, особливо на ранніх стадіях захворюваності через морфологічні особливості та складність регуляції її функцій [1, 2]. Адже підшлункова залоза – майже єдиний орган, який завдяки поєднанню зовнішньосекреторної та ендокринної функції бере участь практично в усіх фізіологічних процесах, починаючи від травлення і до процесів адаптації, у тому числі до зміни гомеостазу всього організму [3].

Для ефективної діагностики захворювань підшлункової залози у практичній ветеринарній медицині застосовують клінічні, лабораторні та інструментальні методи. Дані морфологічних досліджень, проведених на загиблих тваринах неоднозначні й наведені лише в поодиноких джерелах [2, 4].

Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини

Завдання дослідження. На даному етапі завданням нашої роботи є вивчення патологоанатомічної картини прояву гострої форми хвороби і співставлення даних літератури з нашими власними спостереженнями з метою визначення критеріїв для встановлення посмертного діагнозу на гострий панкреатит.

Матеріал і методи дослідження. Матеріалом дослідження слугували трупи 10-ти загиблих тварин, в яких на базі ветеринарних клінік м. Києва за життя клінічними, лабораторними й інструментальними методами було діагностовано гострий панкреатит. Основним методом дослідження був патологоанатомічний розтин.

Результати дослідження. Згідно даних анамнезу всі тварини були у віці 3-7 років, в 6-ти тварин за життя спостерігали характерні клінічні ознаки гострого перебігу захворювання з різним ступенем прояву, в 2-х тварин клінічна картина була атиповою, але інструментальними методами діагностовано панкреатит. Ще в 2-х тварин за життя діагностували гепатит. Усі випадки захворювання були нейінфекційної етіології. При проведенні патологоанатомічного розтину трупів собак, які загинули з діагнозом гострий панкреатит відмічали переважно три типи патологоанатомічних змін в шлунково-кишковому тракті, що обумовлено різними періодами хвороби, формами й ступенем тяжкості перебігу.

Для першого типу характерними макроскопічними ознаками було збільшення в об'ємі підшлункової залози, її набряк, колір рожевий з великими фокусами дифузних почервонінь або ж яскраво-червоний, на розрізі залоза соковита, виділяється значна кількість рожево-червонуватої рідини, часточковість будови майже збережена. Також виявляли значну кількість рідкого в'язкого слизу з домішкою жовчі, що вкривав слизову оболонку дванадцятипалої кишки. Під слизом виявляли її набряк, жовтушність й ін'екцію судин, навколо деяких дифузні дрібні геморагії. Такі патологоанатомічні зміни можна ідентифікувати, як гострий серозний панкреатит ускладнений гострим катаральним дуоденітом.

Другий тип характеризувався збільшенням органу в об'ємі, але консистенція була дещо в'яла, колір органу від яскраво-червоного до темно-червоного з невеликими фокусами сірого або сіро-жовтого відтінку. На розрізі виділяється значна кількість червоної рідини, часточковість будови в більшості випадків майже відсутня. Печінка дещо збільшена, напруженна, темно-вишневого кольору, на розрізі паренхіма вибухала за межі капсули, при натисканні виділяється значна кількість густої темно-червоної крові. Така патологоанатомічна картина є морфологічним еквівалентом гострого некрозу паренхіми з геморагічним ухилом, який часто відносять до запалення і розвитком венозного застою в системі портальної вени. У даному випадку смерть тварин може бути спричинена саме гострим некрозом, який досить швидко розвивається й охоплює значні ділянки залози, що призводить до самоперетравлювання внаслідок вивільнення протеолітичних і ліполітичних ферментів.

Третій тип патологоанатомічних змін характеризувався ідентичними змінами в підшлунковій залозі. Крім того виявляли збільшення печінки, колір її набував коричнево-жовтих відтінків, виявляли незначні ділянки геморагій. На розрізі часточкова будова була відсутня. У дванадцятипалій і порожній кишках виявляли ознаки гострого катару. Гострий паренхіматозний гепатит в даному випадку можна розглядати як вторинний процес, оскільки відомо, що гепатит, як самостійне захворювання, спостерігається надзвичайно рідко, а переважно виникає, як вторинний процес, при різних захворюваннях. Враховуючи патогенетичний і етіологічний зв'язок гепатиту з панкреатитом причиною загибелі тварин в даному випадку став гострий геморагічний панкреатит ускладнений гострим паренхіматозним гепатитом.

Прогностичне значення мають також інструментальні методи: рентген-діагностика; УЗД-діагностика, яка дає можливість визначити структуру і розмір залози, її форму, наявність набряку, пухлин, каменів тощо.

Висновки

1. Патологоанатомічна діагностика гострого панкреатиту базується на виявленні характерних макроскопічних змін в підшлунковій залозі, а також в інших органах шлунково-кишкового тракту, з якими вона через зовнішньосекреторну й ендокринну функції безпосередньо пов'язана.

2. Морфологічними проявами гострого панкреатиту на макроскопічному рівні є такі ознаки: наявність альтеративного компонента запальної реакції у вигляді фокусів некрозу й автолізу й наявність ексудативного компонента у вигляді серозно-запального набряку залози або утворення геморагічного ексудату.

3. Патологоанатомічна діагностика передбачає встановлення причин смерті тварин, тому при патологоанатомічному дослідженні підшлункової залози необхідно звертати увагу на наявність змін в інших органах для виявлення ускладнюючих, поєднаних захворювань, які можуть

мати вирішальне значення через свої ускладнення на перебіг гострого панкреатиту з розвитком незворотних, несумісних із життям порушень в роботі організму.

4. Поряд з клінічними, лабораторними й інструментальними методами досліджень посмертна патоморфологічна діагностика є невід'ємною частиною комплексної діагностики, яка визначає адекватність клінічного діагнозу і проведеного лікування.

Література

1. Гдал В.А. Замісна терапія у разі зовнішньосекреторної недостатності підшлункової залози / В.А. Гдал // Сучасна гастроентерологія. – 2003. – № 1. – С. 36 – 40.
2. Тимошенко О.П., Бусел О.М. Ефективність комплексної діагностики панкреатиту в собак, підтверджена морфологічними дослідженнями / О.П. Тимошенко, О.М. Бусел // Вісник ПДАА. – 2009. - № 1. – С. 87-93.
3. Зіненко Д.Ю. Стан печінкової мікроциркуляції та роль у розвитку патологічних змін печінки при моделюванні гострого панкреатиту у щурів / Д.Ю. Зіненко, І.М. Береговенко // Морфологія. – 2008. – Т. 2, № 3. – С. 39 – 48.
4. Histologic assessment and grading of the exocrine pancreas in the dog / S.J. Newman, J.M. Steiner, K. Woosley, D.A. Williams, L. Barton // Journal of veterinary diagnostic investigation. – 2006. Jan. № 18. – Pp. 115-118.

ПОСМЕРТНА ДІАГНОСТИКА ОСТРОГО ПАНКРЕАТИТА У СОБАК

Лисовая В.В., к. вет. н., доцент, Острова Н.И., студентка магістратури

Національний університет біоресурсов и природопользования України, г. Київ

Аннотация. Проведено изучение литературных источников касательно заболевания собак панкреатитом и использования различных методов диагностики острого течения болезни. Приведены собственные наблюдения патологоанатомической картины болезни и определены основные критерии, которые необходимо учитывать при постановке патологоанатомического диагноза на острый панкреатит.

Ключевые слова: острый панкреатит, собаки, патологоанатомическое вскрытие, макроскопические изменения, поджелудочная железа, желудочно-кишечный тракт.

POSTMORTEM DIAGNOSTICS OF ACUTE PANCREATITIS IN DOGS

Lysova V., Cand. Sc. (Vet.), Ostrova N.I., graduate student

National University of Life and Environment Sciences of Ukraine, Kyiv

Summary. Presented the study of literary sources concerning the pancreatitis in dogs and use of different methods of diagnostics of acute pancreatitis. Own supervisions over of gross changes at this illness are brought and basic criteria which must be taken into account at raising of morphological diagnosis on a acute pancreatitis are certain.

Key words: acute pancreatitis, dogs, dissection, pancreas, gross changes, gastrointestinal tract.